

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

29. november 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 18 (Alm. del) af 11. oktober 2017

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for effekten på BNP, hvis den udenlandske arbejdskraft, der i dag arbejder i Danmark, ikke arbejdede i Danmark i morgen? Ministeren bedes opgøre det for den samlede udenlandske arbejdskraft og selvstændigt for EU27, EU15 og EU11. Ministeren bedes samtidig opgøre, hvor mange offentligt ansatte man potentielt ville skulle fyre, hvis den strukturelle saldo skulle være uforandret – herunder hvor mange af følgende faggrupper, man potentielt ville skulle fyre:

- SOSU-assistenter
- Sygeplejersker
- Folkeskolelærere
- Politibetjente.

Svar

Udenlandsk arbejdskraft udgjorde ca. 250.000 lønmodtagere i 2. kvartal 2017, *jf. tabel 1*. Det svarer til 9,3 pct. af den samlede lønmodtagerbeskæftigelse i Danmark. Den udenlandske arbejdskraft består dels af beskæftigede indvandrede personer med udenlandsk statsborgerskab og dansk bopæl, og dels af personer uden bopæl i Danmark, der er beskæftiget i en dansk virksomhed – såkaldte grænsearbejdere.

Udenlandske lønmodtagere uden dansk statsborgerskab med bopæl i Danmark udgør ca. 196.000, mens de resterende ca. 54.000 lønmodtagere er grænsearbejdere. Det er ikke muligt at opgøre statsborgerskabet på grænsearbejderne, og gruppen kan således også indeholde danske statsborgere, som eksempelvis har bosat sig i Sverige, men som arbejder i Danmark.

Indvandrede personer fra EU28-landene udgør godt halvdelen (ca. 105.000 personer) af den herboende udenlandske arbejdskraft. Heraf udgør personer fra de østeuropæiske lande, EU11, ca. 59.000 lønmodtagere. Der er ca. 91.000 lønmodtagere med statsborgerskab udenfor EU28, hvoraf ca. 15.000 er fra vestlige lande, primært Norge.

Tabel 1**Udenlandsk arbejdskraft (lønmotagere) i Danmark, 2. kvartal 2017**

	Lønmotagere		Fuldtidspersoner
	1.000 personer	Pct. af samtlige lønmotagere	1.000 personer
Udenlandsk arbejdskraft fra EU28-landene	105	3,9	87
- heraf fra EU15-landene	46	1,7	39
- heraf fra EU11-landene	59	2,2	48
Udenlandsk arbejdskraft med statsborgerskab udenfor EU28	91	3,4	73
- heraf fra vestlige lande	15	0,6	13
- heraf fra ikke-vestlige lande	75	2,8	60
I alt herboende udenlandsk arbejdskraft	196	7,2	160
Grænsearbejdere	54	2,0	45
Udenlandsk arbejdskraft i alt	250	9,3	206

Anm.: Afrunding kan medføre at tallene ikke summer til totalen.

Beskæftigelsen er opgjort på baggrund af lønmotager-statistikken (BFL), der omfatter personer med et lønmotagerjob i en dansk virksomhed, og er dannet på baggrund af indberettede lønoplysninger til SKAT fra arbejdsgiverne (eIndkomst). Dvs. statistikken indeholder ikke selvstændige. Beskæftigelsen er opgjort ud fra personernes lønmotagergrad, dvs. hvor stor en andel personerne er beskæftiget over perioden. Den samlede beskæftigelse i Danmark i 2. kvartal 2017 var ca. 2,703 mio. lønmotagere (ikke-sæsonkorrigeret). Lønmotagerne er omregnet til fuldtidspersoner ud fra det indberettede betalte antal timer pr. måned divideret med 160,33 timer, som svarer til fuldtidsbeskæftigelse.

EU11 omfatter Bulgarien, Tjekkiet, Estland, Letland, Litauen, Ungarn, Polen, Rumænien, Slovenien, Slovakiet og Kroatien. EU15 omfatter Østrig, Belgien, Finland, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Portugal, Spanien, Sverige og Storbritannien. EU28 omfatter EU11, EU15 samt Cypern og Malta.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Beregningsen af BNP-effekten tager udgangspunkt i lønsummen knyttet til den udenlandske arbejdskraft i Danmark¹. Den samlede udenlandske arbejdskraft inkl. grænsearbejdere bidrager 162 mia. kr. til BNP i 2017 svarende til 7½ pct. af BNP, jf. tabel 2. For de herboende udenlandske lønmotagere er effekten på BNP 122 mia. kr., hvoraf indvandrede personer fra EU28 udgør 69 mia. kr.

Beregningsen af virkningen på de offentlige finanser tager udgangspunkt i resultaterne i *Indvandreres nettobidrag til de offentlige finanser, Finansministeriet, april 2017*, hvor der er foretaget detaljerede beregninger af indvandreres påvirkning af de offentlige finanser. Analysen tager udgangspunkt i indvandrere bosat i Danmark og har derfor ikke opgørelser af grænsearbejderes bidrag til de offentlige finanser. Det skal ses i sammenhæng med, at grænsearbejdere primært bidrager til de offentlige finanser og trækker på de offentlige ydelser i det land, hvor de er bosat. Grænsearbejderes bidrag til de offentlige finanser er vanskeligt at opgøre, men vurderes at være positivt om end forholdsvis begrænset. Den reelle påvirkning af de offentlige finanser vil således være en anelse større end beregningerne nedenfor.

¹ For at opregne lønsummen til BNP antages beregningsteknisk, at forholdet mellem løn og bruttoværditilvækst svarer til gennemsnittet for de private byerhverv, og forholdet mellem BNP og BVT svarer til gennemsnittet for hele økonomien.

En beskæftiget indvandrer i Danmark vurderes i gennemsnit at bidrage til de offentlige finanser med ca. 104.000 kr. (2017-priser). Tallet kan variere henover forskellige nationalitetsgrupper. En beskæftiget indvandrer fra EU28-landene vurderes fx i gennemsnit at bidrage med ca. 129.000 kr. (2017-priser) til de offentlige finanser.

Den samlede udenlandske, herboende arbejdskraft vurderes dermed at bidrage med ca. 21 mia. kr. til de offentlige finanser, hvilket svarer til 1,0 pct. af BNP. Bidraget fra EU28, EU15 og EU11-landene udgør hhv. 0,6, 0,4 og 0,2 pct. af BNP.

Hvis det rent hypotetisk lægges til grund, at den udenlandske arbejdskraft, der i dag arbejder i Danmark, ikke arbejder i Danmark i morgen, vil det med andre ord medføre et betydeligt fald i BNP og svække de offentlige finanser væsentligt². En svækkelse af de offentlige finanser på 21 mia. indebærer alt andet lige, at der skal afskediges ca. 35.000 offentligt ansatte for at holde den strukturelle offentlige saldo uændret³.

Tabel 2

Bidrag fra udenlandsk arbejdskraft på BNP og offentlig saldo, 2. kvartal 2017, 2017-priser

	BNP-effekt		Nettobidrag til den offentlige saldo	
	Mia. kr.	Pct. af BNP	Mia. kr.	Pct. af BNP
Udenlandsk arbejdskraft fra EU28-landene	69	3,2	13	0,6
- heraf fra EU15-landene	39	1,8	9	0,4
- heraf fra EU11-landene	30	1,4	4	0,2
Udenlandsk arbejdskraft med statsborgerskab udenfor EU28	53	2,5	7	0,3
I alt herboende udenlandsk arbejdskraft	122	5,7	21	1,0
+ grænsearbejdere	41	1,9	-	-
Udenlandsk arbejdskraft i alt	162	7,6	-	-

Anm.: Se anmærkning til tabel 1.

BNP-effekten er opregnet fra lønsummen, der er opgjort på baggrund af BFL-statistikken.

Det korrigerede nettobidrag til de offentlige finanser for beskæftigede indvandrere er beregnet ud fra det gennemsnitlige nettobidrag for de enkelte nationalitetsgrupper i 2014, som herefter er rensset for betydningen af midlertidige (særlige) forhold i 2014 efter samme principper som den strukturelle saldo.

En række særlige poster er således skaleret til deres skønnede strukturelle niveauer. Dette gælder fx indtægterne fra selskabsskat og PAL-skat. Endvidere er der korrigeret for en række særlige engangsforshold, der gjorde sig gældende i 2014, fx er der korrigeret for de ekstraordinære indtægter fra beskatning af hævet kapitalpension. Der er dog ikke korrigeret for betydningen af konjunktursituationen i 2014, jf.

Finansministeriet "Økonomisk Analyse: Indvanderes nettobidrag til de offentlige finanser", april 2017.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

² Beregningen af virkningen på de offentlige finanser forudsætter implicit, at de beskæftigede udlændinge udrejser fra Danmark, således at både deres bidrag til skatteindtægterne og træk på offentlige ydelser bortfalder, mens deres eventuelle familie forbliver i Danmark med uændret træk på offentlige serviceydelser og overførselsindkomster. Hvis deres familier følger med ud af Danmark vil det yderligere reducere træk på de offentlige overførsler og serviceydelser.

³ Effekten på antal offentligt ansatte er beregnet, så det modgår svækkelsen af de offentlige finanser på 21 mia. kr. Hertil kommer også en afledt virkning af at befolkningen falder, når den udenlandske arbejdskraft genudvander. Dette vil i sig selv medføre et mindre behov for offentligt ansatte, men er ikke en reel nedgang i antallet af offentlige ansatte pr. borger for de, der er tilbage i Danmark.

Det hører med, at indvandrere i beskæftigelse ofte vil have ægtefælle og børn, som også bosætter sig i Danmark. I *Indvandreres nettobidrag til de offentlige finanser, Finansministeriet, april 2017* vurderes vestlige indvandrere i gennemsnit (inklusive medrejsende ægtefæller og børn samt personer over pensionsalderen mv.) at bidrage positivt til de offentlige finanser med ca. 32.000 kr. pr. person (2017-priser). Indvandrere fra ikke-vestlige lande, for hvem beskæftigelsesfrekvensen i gennemsnit er lavere, medfører derimod en gennemsnitlig nettoudgift på ca. 60.000 kr. pr. person (2017-priser). Nettoudgiften for indvandrere fra ikke-vestlige lande afspejler blandt andet, at færre er beskæftiget og betaler skat, mens relativt flere modtager overførselsindkomst.

Hvis ikke kun beskæftigede, men også tilknyttede familiemedlemmer der ikke er i arbejde, hypotetisk antages ikke at være i Danmark i morgen, vil svækkelsen af den offentlige saldo være mindre end anført ovenfor. Virkningen vil afhænge af, hvor mange færre ikke-beskæftigede, der vil være, jf. desuden regneeksempel for 10.000 færre beskæftigede i *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 16 (alm. del) af 11. oktober 2017*.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister